

Postoj KOZ SR k novele Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Konfederácia odborových zväzov SR vyjadruje vážne obavy v súvislosti s uvoľnením pravidiel zamestnávania cudzincov prichádzajúcich na slovenský trh práce z tzv. tretích krajín, teda krajín mimo Európskej únie. Dňa 8. februára 2018 Národná rada Slovenskej republiky schválila novelu Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti s účinnosťou od 1. mája 2018, v ktorej sa o. i.

- zjednodušujú podmienky zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín vo vybraných profesiách, kde je preukázaný nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a v okresoch s priemernou mierou evidovanej nezamestnanosti nižšou ako 5 %;
- zavádzajú podmienky pre vydanie potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta, ktoré zodpovedá vysokokvalifikovanému zamestnaniu, potvrdenia o možnosti obsadenia voľného pracovného miesta a pre udelenie povolenia na zamestnanie. Zamestnávateľ, ktorý má záujem prijať do zamestnania štátneho príslušníka tretej krajiny, nesmel porušiť zákaz nelegálneho zamestnávania v období dvoch rokov pred podaním takejto žiadosti.

KOZ SR počas legislatívneho procesu neustále navrhovala a požadovala kompenzovať negatívne dopady uvoľnenia pravidiel zamestnávania cudzincov z tretích krajín na pracovné podmienky slovenských zamestnancov najmä regulovaním počtu cudzincov v danom podniku, prípadne ďalšími reštriktívnymi opatreniami. Novelou predmetného zákona sa síce rozširujú povinnosti zamestnávateľa, ku ktorému sú na výkon práce vysielaní štátni príslušníci z tzv. tretích krajín, o povinnosť zabezpečenia primeraného ubytovania pre vysielaných zamestnancov, ako aj o povinnosť doloženia príslušných dokladov preukazujúcich ich vyslanie. KOZ SR je naďalej presvedčená, že pri obsadzovaní voľných pracovných miest je potrebné prioritne hľadať rezervy v domácich zdrojoch. Pozitívny vývoj miery nezamestnanosti je v súčasnosti obmedzujúcim faktorom dostatočných voľných pracovných síl a Slovensko čelí nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily. Toto si však okrem iného vyžaduje reformu vzdelávania s prepojením na potreby trhu práce.

Cieľom KOZ SR je zabrániť sociálnemu dumpingu vo všetkých jeho podobách, preto odmieta akékoľvek zneužívanie pracovnej sily a jej dovážanie len za účelom šetrenia finančných prostriedkov.

KOZ SR zároveň upozorňuje, že zamestnanci pracujúci na území Slovenska, akejkolvek národnosti či štátnej príslušnosti musia mať rovnaké podmienky zamestnania ako slovenskí zamestnanci a to vrátane mzdového ohodnotenia. Odbory odmietajú akúkoľvek mzdovú

diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti s cieľom zamestnávania lacnej pracovnej sily. Takéto dovážanie lacnej pracovnej sily by znamenalo znižovanie mzdovej úrovne na Slovensku a znevýhodňovalo by domácich pracovníkov ako tých „drahších“. **KOZ SR požaduje dodržiavanie sociálnych, pracovných štandardov a štandardov odmeňovania pre všetkých zamestnancov bez rozdielu.**

Obávame sa však, že i zdanlivo reštrikčné opatrenie týkajúce sa maximálneho limitu pre zamestnávanie občanov z tzv. tretích krajín na najviac 30 % z celkového počtu zamestnancov zamestnávateľa¹ (pri využití zrýchleného konania), nie je dostatočným opatrením predchádzania sociálnemu a mzdovému dumpingu, čo sa môže prejaviť negatívnymi dopadmi o. i. aj na pracovno-právne a mzdové podmienky slovenských zamestnancov. Limit 30% nie je strop pre celkové obmedzenie počtu (podielu) cudzincov z tretích krajín, ale iba limit, pri ktorom zamestnávateľ môže využiť zrýchlené konanie na zamestnanie cudzincov, čiže zamestnávateľ môže zamestnať akýkoľvek počet cudzincov, ale iba do 30% môže využiť zrýchlené konanie.

Už dnes existuje mnoho príkladov z praxe, kedy sú cudzinci z tretích krajín zamestnávaní v extrémnych pracovných podmienkach, odpracujú aj 300 hodín mesačne, pričom nie vždy sa dodržiava pracovnoprávna legislatíva, keďže väčšinou je ich pracovný pomer na Slovensku krátkodobý a počas tohto pobytu a zamestnania sa nestihnú dostatočne oboznámiť s našou pracovnoprávnou legislatívou, pričom mnohí zamestnávatelia tento stav využívajú vo svoj prospech. Zvyšujúci sa podiel cudzincov ochotných pracovať za nižšie mzdy s benevolentným prístupom k legislatíve má taktiež negatívny až likvidačný dopad na kolektívne vyjednávanie či organizovanie štrajkov.

Takto nastavené pravidlá vytvárajú ešte väčší tlak na už teraz personálne či finančne poddimenzované inšpekcie v oblasti práce, čo vytvára priestor pre obchádzanie nastavených pravidiel a legislatívnych podmienok.

Snahou odborov je zlepšiť pracovné podmienky súčasných zamestnancov a podieľať sa na vytváraní takého prostredia, ktoré bude motivujúce aj pre tých zamestnancov, ktorí momentálne pracujú v zahraničí a ktorí na slovenskom trhu práce v súčasnosti absentujú. Nie je to však len otázka mzdového nastavenia, ale aj kultúry práce, vzťahov, dobrého riadenia a motivácie na

---

¹ Daná kvóta sa mala týkať 30% z celkového počtu zamestnancov, ktorí sú u dotknutého zamestnávateľa zamestnaní na trvalý pracovný pomer s minimálne polovičným pracovným úväzkom. Prijatá novela však neuvádza žiadne špecifikácie či výnimky týkajúce sa „celkového počtu zamestnancov“. To vytvára priestor pre zamestnávateľa zaradiť do celkového počtu zamestnancov všetkých zamestnancov, ktorých práca na základe pracovnej zmluvy, dohody o vykonaní práce či dohody o pracovnej činnosti vykazuje známky závislej práce bez ďalších obmedzení (typ či rozsah pracovného úväzku), a tým zamestnať väčší počet občanov prichádzajúcich z tzv. tretích krajín.

všetkých úrovniach. Nemôžeme byť len lacnou pracovnou silou, musíme byť vzdelanou a motivovanou, adekvátne ohodnotenou pracovnou silou. Iba tak dokážeme byť konkurencieschopní, dokážeme zvládať nové technológie a byť ekonomikou s vysokou pridanou hodnotou. Musíme zabezpečiť, aby Slovensko bolo učiaca sa spoločnosťou nielen mladých ľudí, ale zamestnancov v každom veku a vo všetkých rezortoch. Preto je nám ľúto, že ešte pred uvoľnením trhu a podmienok sa neprijali opatrenia, ktoré by zabránili mzdovému a sociálnemu dumpingu, práci zamestnancov z tretích krajín cez obchodné zmluvy, práci na živnosť, ktorá nahrádza závislú prácu, a ďalším formám zneužívania zamestnancov.

Veríme, že Vláda SR a Národná rada SR pripraví čo najskôr také legislatívne zmeny, ktoré zabránia zneužívaniu zamestnancov, sociálnemu i mzdovému dumpingu a vytvorí funkčný kontrolný mechanizmus, i vrátane tvrdých postihov, aby nedochádzalo k zneužívaniu sociálne odkázaných ľudí.

V Bratislave, dňa 19. 2. 2018